

EKOLOGICKY
PŘÍZNIVÝ
ZPŮSOB
ŽIVOTA

PRŮVODCE KNIHOVNOU FSS MU

**Tato publikace vznikla s přispěním Vzdělávací nadace Jana Husa a
Ústřední knihovny FSS MU. Autorka oběma děkuje.**

Autorka: Markéta Fošumová

ÚVOD

Myšlenka napsat průvodce knihovního fondu, který je tematicky zaměřený na „Ekologicky příznivý životní způsob“ vznikla díky nashromáždění unikátního bibliografického souboru v knihovně FSS MU. Mnohé zde nově umístěné časopisy, monografie, sborníky a další odborná literatura v několika světových jazycích přibyla do knihovního fondu díky badatelskému zaměření prof. RNDr. Hany Librové. Jejím přičiněním se na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně vznikla Katedra environmentálních studií, která v současné době realizuje výuku prezenčního bakalářského oboru Environmentální studia a navazujícího magisterského studia Humanitní environmentalistika. (Více informací o náplni výuky, přednášených předmětech a členech katedry naleznete na <http://www.fss.muni.cz/struktura/katedry/humenv>).

Badatelská činnost prof. RNDr. Hany Librové byla podpořena řadou grantů několika typů, které mimo své jiné výstupy umožnily nashromáždění tohoto unikátního knihovního . Takovýto soubor vícejazyčných zdrojů s environmentální tematikou je ojedinělý nejen u nás, ale i v celosvětovém kontextu Za dobu deseti let byly nejpodstatnějšími podpůrnými a grantovými prostředky směřovanými na budování fondu zejména tyto:

- Humanitní environmentalistika – rozběh oboru. FRVŠ, 1999
- Dobrovolná skromnost jako způsob života. Federální výbor pro životní prostředí, 1992
- Sociologické a historické souvislosti ekologicky příznivých variant životního způsobu. GAČR, 1995 – 1997
- Humanitní studia environmentálních problémů. Higher Education Support program (HESP) – Open Society Fund, 1999 – 2000
- Humanitní environmentalistika – završení oboru. VNJH, 2000
- Trvale udržitelný způsob života jako marginální a perspektivní fenomén. 2001 -2003

Knihovní fond je uložen v Ústřední knihovně Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Studentům a zaměstnancům MU je umožňována absenční výpůjčka titulů, ostatní mohou využít prezenčního studia ve studovně či meziknihovní výpůjční služby, která se provádí v rámci celé České republiky či mezinárodní meziknihovní výpůjční služby, která se provádí v rámci knihoven celého světa. Požádat o výpůjční službu lze za pomoci on-line služby, kterou stejně jako další informace o knihovně naleznete na adrese <http://www.fss.muni.cz/knihovna>.

Klíč k rozčlenění fondu není nijak jednoduchý. , Za spolupráce vedení knihovny byla jeho převážná část vyčleněna do samostatného oddílu s názvem „ekologie – životní způsob“ (oddíl L4). Avšak z důvodu značné interdisciplinarity celého tématu jsou mnohé tituly zařazeny i do jiných (již zavedených) kategorií.

Tato příručka je rozdělena na monografie a časopisecké studie excerpované ze zahraničních časopisů Resurgence, The Ecologist, Politische Ökologie, Environmental Ethics. Jednotlivé anotace jsou řazeny dle abecedního pořádku a označeny ikonou dle zvoleného klíče (viz níže), který zájemci příspěvek více představuje. Vzhledem k subjektivitě výběru časopiseckých článků jsou zde anotované příspěvky pouze jakýmsi příkladem a čtenáři přinášejí základní informaci o orientaci toho kterého periodika. časopisu.

KLÍČ

1. společenský aspekt: obnova komunity, venkova, vývoj společnosti
2. ekonomický aspekt
3. politický aspekt, instituce
4. zemědělství, zahradničení
5. řemeslo, umění
6. vzdělání, školství, věda
7. konzum, spotřeba, recyklace
8. příroda – vztah k přírodě, obnova
9. architektura, bydlení
10. turismus, doprava

MONOGRAFIE

1. BAIER, L. Keine Zeit. 18 Versuche über die Beschleunigung. München: Verlag Antje Kunstmann, 2000

Kniha o tom, jak jsme přišli k času a jak jej vnímáme. Jaký je čas filozofů, jak ovlivňuje politiku, jaký je jeho sociologický a fyzikální koncept. Chápání času a jeho vlivu v současném světě – role počítače, války, kalendáře v pojetí času, apokalyptická vize důsledků současné koncepce času.

1

2. BARANOWSKI, S.: Being Elsewhere: Tourism, Consumer Culture, and Identity in Modern Europe and North America. Michigan: Ann Arbor, 2001

Sborník příspěvků věnující se turismu v jeho vztahu k různým kulturám. Jakou roli hraje cesta a cestování ve vytváření městské identity a politice národa (městské festivaly a turismus v USA koncem 20. století). Jak ovlivnil turismus vznik národních parků? Jaké způsobuje problémy v hledání vlastní identity?

1; 10

3. BARRY, J. – PROOPS, J.: Citizenship, Sustainability and Environmental Research: Q Methodology and Local Exchange Trading Systems. Glos, Northampton: Edward Elgar, 2000

Námětem knihy je Local Exchange Trading System (LETS). Práce, položená na výzkumném projektu autorů provedeném v letech 1996-97 (Trading systems: Linking Citizenship and Sustainability?), řeší otázku zda a jakým způsobem mohou LETS přispět k dosahování ekologické udržitelnosti.

2

4. BAUDRILLARD, J.: The Consumer Society. Myths and Structures.

London, Thousand Oaks, New Delphi: Sage Publication, 1998

Analýza spotřeby v současné západní společnosti. Spotřeba je postavena jako nový mýtus: Jaký je vztah mezi základy našeho bytí a spotřebou? Ničíme rovnováhu mezi bytím a mytologickými kořeny naší civilizace? Varuje před rizikem, ke kterému spějeme. Liturgie věcí, uzavřený kruh, teorie spotřeby v souvislosti s masovými médii.

1; 7

5. BEARDSWORTH, A. – KEIL, T.: Sociology on the Menu. London/ New York: Routledge, 2003

Sociologický pohled na jídlo – stravovací zvyklosti člověka lovce a sběrače, počátky zemědělství až po vytvoření moderního potravinového řetězce. Co ovlivňuje naše jídelní zvyklosti – společenské postavení, rodina atp. jídlo ve vztahu ke zdraví a well-being. Preference a zákazy v jídle z důvodů náboženských a společenských.

7; 4

6. BECK, U. – BECK-GERNSHEIM, E.: Individualization. London: Sage Publication, 2002

Proces individualizace prolíná celou současnou společností. Jednotlivé kapitoly analyzují tento proces v různých oblastech života – jeho důsledkem např. dochází k rozpadu statusu a společenských tříd, poklesu porodnosti, důrazu na zdraví, změně vztahu ke smrti, důrazu na svobodu dětí a otců.

1; 3

7. BERRY, W.: Another Turn of Crank. Washington: Counterpoint, 1996
- Soubor esejů o farmaření a jeho vztahu ke globální ekonomii, záchraně místních komunit, lesních komunit, soukromém a obecním majetku, záchraně přírody a humanity.

4; 1

8. BERRY, W.: Art of the Common Place: the Agrarian Essays. Washington: Counterpoint, 2002

Soubor 21 esejí, které spojují úvahy o zemědělství v mnoha aspektech, např. jaký je vztah kultury a zemědělství, jaké jsou důsledky jejich odtržení; agrární ekonomie a distribuce produkce; duše zemědělství a nakládání s energiemi; potěšení z jídla i vztah ke všemu stvoření.

4; 1

9. BERRY, W.: Life is a Miracle: an Essay Against Modern Superstition. Washington: Counterpoint, 2001

Sborník esejí reaguje na knihu O. Wilsona KONSILIENCE. Diskuse o úpadku náboženství, umění, hodnotě rodiny, ideji pokroku, vědě, materialismu a představě stvoření jako stroje.

1; 6

10. BIERTER, W.: Wege zum ökologischen Wohlstand. Berlin, Basel, Boston: Birkhäuser Verlag, 1995

Současná podoba blahobytu kotvící v industriálním průmyslu a spotřebě produktů, a jež pro nás ztělesňuje představy o zlatém věku, není udržitelná a potřebuje korekturu. Autor nabízí jiný model blahobytu vyzvedávající především ekologicky příznivou produkci, nové technologie, klade důraz na etiku a estetiku existence.

2

11. BOVÉ, J. – DUFOUR, F.: The World is not for Sale. Farmers Against Junk Food. London/New York: Verso, 2001

Novinářka Gilles Luneau vede rozhovor s dvěma farmáři na téma centralizace, genetické manipulace, distribuce a úprava jídla, Mc Donaldu, demonstracích, industriálním zemědělstvím a jeho dopadech. Co vše mohou sami farmáři řešit a jaké jsou jejich možnosti?

1; 4

12. BRAND, S.: The Clock of the Long Now. Time and Responsibility.
London: Phoenix, 2000

Civilizace a její vztah k času. Civilizace vyvinula vlivem změny technologií, a krátkodobého plánování tzv. market-driven ekonomii. Potřebujeme korekturu, hranice, pozitivním příkladem může být The Long Now Foundation - budova ukrývající mechanické hodiny v kamenné hoře v americké poušti. Hledání lidského vztahu k poušti jako cesty k příštímu tisíciletí.

1, 3

13. BRETSCHEIDER, R.: Konsumgesellschaft Entwicklungslinien und Perspektiven. Wien: Picus Verlag, 2000

Konzum z historické perspektivy, příčiny nástupu konzumní společnosti a její důsledky. Hledání „dobrého života“ v historii – např. na příkladu amišovců či v antickém Řecku. Co člověk hledá v konzumu a jak se vyhnout jeho diktatuře.

7

14. BREKKE, K. A. – HOWARTH, R. B.: Status, Growth and the Environment: Goods as Symbols in Applied Welfare Economics. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2003

Hodnota zboží a služeb závisí na významu, který jim je přiřazován v konkrétních kulturních kontextech. Jak sociální výběr z možností mění ekonomický výzkum a politiku? Na čem závisí volba a například ochota platit environmentální služby? Jaké mají klimatické změny dopady na světovou ekonomiku?

2; 3

15. BROOKS, D.: Bobos. Nová americká elita a její styl. Dokořán, Praha, 2001

D. Brooks, sám jeden z představitelů bobos – buržoazních bohémů, popisuje nástup nové elity v USA a tzv. komickou sociologií

charakterizuje životní styl a hodnoty bobos ve všech oblastech života – spotřebu, obchodování, intelektuální život, zařízení domu, turismus, duchovno, politické názory apod.

1

16. BROWN, J.: The Pursuit of Paradise. A Social History of Gardens and Gardening. London: Harper Collins Publishers, 1999

Zahradní historie, filozofie a umění. Proměny podoby zahrad, jejich významu ve Velké Británii, USA, Itálii a Francii. Nástin možné budoucnosti zahrad.

4; 5

17. CARLSON, A.: Aesthetics and the Environment. The Appreciation of Nature, Art and Architecture. London, New York: Routledge, 2000

Metodologický příspěvek k oceňování přírody z pohledu estetiky. Jaké jsou zkušenosti z minulosti (umělecké popisy přírody – př. Mark Twain), jakou metodu lze použít k estetickému ocenění přírody? Jak souvisí krajina, umění a architektura (lokace a funkce stavby)? Přehled literatury a možných přístupů k dané problematice.

5; 6; 8

18. CHANEY, D.: Lifestyles. London, New York: Routledge, 1996

Knihla se zabývá životním stylem jako formou moderního života. V moderní světě náš životní styl pomáhá definovat naše postoje a hodnoty, stejně jako je ukazovatelem našeho bohatství a sociální pozice. Jak můžeme klasifikovat životní styly, proč se životní styl stal tak důležitým, a co vlastně konstituuje životní styl. Metodologický příspěvek.

1; 6

19. COBB, J. B. – DALY, E. H.: For the Common Good. Redirecting the Economy Toward Community, the Environment, and a Sustainable Future. Boston: Beacon Press, 1994

Ekonom a teolog se sešli při hledání nové podoby ekonomie, promyšlejší vztah ekonomie a např. půdy, biosféry, koloběhu energií. Vyházejí z popisu toho jaká ekonomie je – kritický přístup ke klasické ekonomii, jaká by měla být a jaké změny by měla podstoupit, aby bylo dosaženo zlepšení, a jak se změny mohou udát.

2

20. COMSTOCK, G. (ed): Is There a Moral Obligation to Save the Family Farm. Arnes: Iowa State Univresity Press, 1987

Soubor esejů propojuje téma rodinných farem – jejich duše, historie, ekonomie, právo, vztah k náboženství, příběhy farmářů. Diskuse ústí ve stanovení morálních argumentů pro zachování rodinných farem.

4

21. CONFORD, P.: The Origin of the Organic Momevent. Glasgow: Floris Book, 2001

Knih o počátcích a historie organického hospodaření – kde jsou kořeny organického hospodaření – v souvislosti např. permakulturou, křesťanským kontextem apod. Ke knize je připojen slovník nejvýznamnějších postav v hnutí a adresář organizací a spolků.

1, 4

22. COUNIHAN,C.-ESTERIK, P. VAN. (ed.): Food and Culture. London, New York: Routledge, 1997

Knih o vztahu k jídlu. Pohled na jídlo ze stránky ekonomické, politickoekonomické, jeho význam v rovině symbolické a rituální, praktický vztah k jídlu (na příkladu z Číny), kulturní konstrukce jídla (jídelní zvyky a sociální vztahy, hostiny a půsty), zdravotní stránka našeho jídelníčku a stravovacích zvyklostí.

7

23. DAMMERS, A. H.: Life Style. A Parable of Sharing. Charlbury: Jon Carpenter, 2001

O jednoduchém, skromném a pokorném životním stylu. Hnutí za prostší životní styl v historii a dnes – chudoba a křesťanství, mírová hnutí. Co je účelem prostšího žití a jaké jsou jeho důsledky – konference a kontaktní adresy.

1; 2; 7

24. DATSCHEFSKI, E.: The Total Beauty of Sustainable Products. Crans-Přes-Celigny: RotoVision Book, 2001

I produkty oceněné jako environmentálně příznivé v sobě skrývají ošklivost – v podobě odpadu a sekundárního znečištění. Rady designérům jaké materiály používat, v jaké míře a čemu se vyhnout – například CFG, azbest, kadmium. Příklady takových produktů a jejich hodnocení z hlediska recyklace, použité energie, bezpečnosti a společenských dopadů.

5; 7

25. DELCOURT, P. – DELCOURT, H.: Living Well in the Age of Global Warming: 10 Strategies for Boomers, Bobos, and Cultural Creatives. White River Junction, Vt.: Chelsea Green Publ. Co., 2001

Od počátku nástupu baby boomers se svět změnil – došlo ke změnám klimatu, poklesu hladiny, nástupu hurikánů, desertifikaci, spadu kyselých dešťů atp. – jak tyto změny ovlivnila generace baby boomers a jak tyto změny proměnily jejich životní styl, o alternativních životních stylech bobos a kulturních kreativistů a jejich hodnotové postoje k environmentální krizi.

1

26. DEVALL, B.: Simple in Means, Rich in Ends. Practicing Deep Ecology. Layton: Gibbs Smith, 1988

Navazuje na práce hlubinných ekologů, především A. Naessa. Proč je

z filozofického hlediska lepší jíst čerstvé jídlo, než mražené? Znamená skromný život žít život s nižším standardem? Jak navázat kontakt s přírodou.

1; 7; 8

27. DITTMAR, H.: *The Social Psychology of Material Possessions. To Have is to Be.* New York: St. Martin's Press, 1992

Autorka na základě exkurzu do vztahů člověka a věcí pojednává o sociálně psychologickém významu a funkci vlastnictví a majetku v životech lidí a ptá se po jejich kořenech. Materiálního objektu si všímá jako symbolického vyjádření lidské identity, důraz klade na aspekty genderové, příslušnost k sociální skupině i západní koncepci identity.

1

28. DOUTHWAITE, R.: *Short Circuit: Trengthening Local Economies for Security in an Unstable World.* Dublin: Lilliput Press: 1996

Jak vytvořit finanční mikroklima, příklady lokální ekonomie – LETS, komunitní banky apod.

2

29. DURNING, A.: *How Much is Enough? The Consumer Society and the Future of the Earth.* New York: W. W. Norton, 1992

Začalo se hovořit o problémech typu populační růst, úbytek ozónu apod., ale mlčí se o problematice konzumu. A. Durning vysvětluje co je konzum a proč je třeba prolomit kruh konzumu pro udržení životaschopnosti planety. Uvádí příklady tzv. trvalé kultury, jejichž hodnoty nespočívají ve výrobě aut, klimatizací, mraženého jídla, ale ve vzdělání, příbytku a jídla pro všechny. Zelené konzumenství nespočívá v produkci ozónu příznivých spotřebičů a recyklaci, ale v kultivaci potřeb – chudobu jako ctnost ilustruje na příkladech z křesťanských komunit, buddhismu a starověkého Řecka.

1; 7

30. DYAS, S.: Nachhaltiges Verwendungs- und Entsorgungsverhalten privater Haushalte. Realisationschancen eines neuen Konsumleitbildes in Deutschland. Wiesbaden: Deutscher Universitäts-Verlag, 2000
Hledání ekologicky příznivějších vzorů v chování domácností v německé společnosti.
1; 7
31. EDER, K.: The Social Construction of Nature. A Sociology of Ecological Enlightenment. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, 1996
Autor staví na existenci environmentální krize – víme o ní, víme, co bychom měli dělat, ale neděláme. Snaha najít odpověď v kulturních teoriích a objasňování vztahů lidské společnosti k přírodě. Diskuse o jídle – stravovací zvyky, rituály, praktické jídelní tabu. Environmentalismus v politice moderní společnosti.
1; 3; 7; 8
32. ELGIN, D.: Voluntary Simplicity. New York: William Morrow, 1993
O dobrovolné skromnosti jako způsobu života. Teorie, příklady (uváděné citace respondentů), motivace, charakteristika, praxe, obnova komunitního života. Jeden z prvních sociologických výzkumů podobného životního stylu – provedený v 70. letech 20 století.
1
33. ELKINGTON, J. – HAILES, J.: Manual 2000. Life Choices for the Future You Want. London: Hodder and Stoughton, 1998
Praktická příručka pro všechny, kteří nechtějí svým životním způsobem zatěžovat životní prostředí a přírodu. Obsahuje teoretická zpracování problematiky – problémy, důsledky, a jejich možné řešení: globální problémy světa, vztah k jídlu a pití, rodině a společnosti, doprava, komunikace, peníze atp.

34. FALK, P. – CAMPBELL, C. (ed.): The Shopping Experience. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1997

Sborník, jehož sjednocující linií je nakupování jako specifický typ zkušenosti. Nakupování je nazíráno v mnoha kontextech – antropologickém, etnografickém, ekonomickém, marketingovém, v gender aspektu, kulturním.

7

35. FIDDES, N.: Meat: A Natural Symbol. London: Routledge, 1991

Masu jako sociologický fenomén. Historie jeho konzumace, jídelní zvyky, jeho role v ekonomii, etice, industriálním průmyslu, ekologii.

7

36. FRANKLIN, A.: Animals and Modern Culture. A Sociology of Human-Animal Relations in Modernity. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publication, 1999

Vztah ke zvířatům zorným úhlem moderních a postmoderních sociologických teorií. Kniha se nese v rovině historické a teoretické – všimá si proměny vztahů ke zvířatům, hodnoty zvířat v ekonomii, etiky zoologických zahrad, našeho vztahu k domácím miláčkům, zvířatům používaných ve sportu a zvířatům v našem jídelníčku.

8; 7

37. GARHAMMER, M.: Wie Europäer ihre Zeit nutzen. Zeitstrukturen und Zeitkulturen im Zeichen der Globalisierung. Berlin: Sigma, 1999

Kultura času v evropské společnosti a její změny v souvislosti s pokračující evropskou integrací a globalizací světa. Jak tyto změny ovlivňují naši každodennost? Klimatické a kulturní modifikace času, jakou roli hraje ekonomizace a industrializace společnosti. Nové trendy v evropské kultuře v chápání času jsou podloženy rozsáhlým výzkumem

ve čtyřech evropských státech – Německu, Velké Británii, Švédsku, Španělsku – a jsou srovnány s výsledky ze USA a Japonska.

1; 3

38. GARNETT, T.: Growing Food in Cities: A Report to Highlight and Promote the Benefits of Urban Agriculture in UK. London: Safe Alliance, 1996

Zahradničení ve městě má spoustu výhod – od důvodů ekologických přes ekonomické, vzdělávací, tak v udržování městské komunity, jejího zdraví a prospěšného trávení volného času. Kniha nabízí informace o všem, co je třeba k tomu, aby se mohlo začít se zahradničením ve městě: jak zpracovat půdu, kolik je třeba vody, jakých je třeba vstupů například finančních atd. Obsahuje malý slovníček a adresář pro Velkou Británii.

4; 7

39. GEHEIS, F.: Die Kreativität der Langsamkeit. Neuer Wohlstand durch Entschleunigung. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1996

Stres, odcizení, vyčerpání jsou symptomy dnešního života – žijeme pod diktaturou času, ničíme sebe, společnost i přírodu. Měli bychom se jej zbavit a najít přirozený rytmus našeho života – zpomalit, upustit od rychlého chrlení a následné spotřeby věcí, naučit se vnímat prostředí a jeho rytmus.

1

40. GEUS, M. DE – SLOBBE, T. VON: Fences and Freedom: the Philosophy of Hedgelaying. Utrecht: International Books, 2003

Informace o živých plotech, jejich ekologickém a krajínotvorném významu, jejich historii pomocí fiktivních románových postav.

8

41. GEUS, M. DE: Ecological Utopias: Envisioning the Sustainable Society. Utrecht: International Books, 1999

Utopické vize jsou důležité při hledání společnosti s ekologickou odpovědností. Proč jsou utopie důležité a jaká je jejich role ve společnosti autor diskutuje na základě nejznámějších autorů utopií jako např. P. Kropotkin, W. Morris, M. Bookchin, A. Naess. Hledá také odpověď na otázku, kde se bere utopie ekomunit.

1

42. GEUS, M. DE: The End of Over-consumption: Towards a Lifestyle of Moderation and Self-restraint. Utrecht: International Books, 2003

Navazuje na autorovu knihu o ekologických utopiích. Současná společnost rozvíjí utopii nadbytku, kde štěstí znamená zboží, luxus, přijetí materialistického postoje k životu. Z ekologických a morálních důvodů je hodnotnější pečovat o přírodu, usilovat o vyšší kvalitu života. Odpovídá na to, proč bychom měli konzumovat méně a jaké má podobný životní styl přínosy – environmentální, ekologické, ekonomické. Co můžeme považovat za „ekologický životní způsob“.

1; 7

43. GOLDSMITH, Z. (ed.): Go M. A. D.!: Go Make a Difference. 365 Daily Ways to Save the Planet. London: Think Publishing, 2001

Vtipný průvodce životem, jak se vyhnout ničení přírody a životního prostředí. Praktický návod nejen jak změnit své chování v jídelních návycích, odívání, spotřeby energie, ale také jak oslavit Vánoce, svatbu, jak a v čem spát nebo jak najít podobně smýšlejícího partnera. Obsahuje spoustu odkazů a užitečný adresář.

7

44. GRAAF, J. DE – WANN, D. – NAYLOR, T. H.: Affluenza: The All-consuming Epidemic. San Francisco: Berret-Koehler Publishers, 2001

Náš životní styl vypadá jako nemoc z blahobytu, jeho symptomy jako nákupní horečka, neustálý shon, zmatek bankrotů, chronické návaly, bolest hlavy z bezvýznamných detailů, sociální jizvy se šíří celou společností.

Když zjistíme, co ji způsobuje, můžeme stanovit nejen diagnózu, ale také odpovídající léčbu, popřípadě prevenci.

7

45. GRIFFITH, J.: Pip pip. A Sideways Look at Time. London: Flamingo, 2000

Odmítnutí myšlenky, že čas jsou peníze. Analýza času v našich osobních životech - co je čas, proč se zdá být tak krátký, čas umělý v konfrontaci s časem přirozeným. Rozmanité cykly, kde čas není striktně vymezen a záleží na nás. Jak moderní společnost ničí přirozený čas a jak se liší například čas žen, dětí a mužů.

1

46. HALWEIL, B.: Home Grown. The Case for Local Food in a Global Market. Washington: Worldwatsch Institute, 2002

Co stojí distribuce salátu po celém světě? Jakými nástroji dosáhnout změny – místní politiky, kontrola trhu, zemědělství ve městech – příklady a adresář organizací zabývajících se lokální distribucí potravin.

1; 2; 3; 7

47. HARRIS, G. – BLACKWELL, C.: Environmental Issues in Education. Aldershot: Arena, 1996

Sborník příspěvků věnovaný environmentální výchově. Z mnoha úhlů diskutuje problematiku environmentální výchovy ve vztahu k politice, veřejnosti, školství. Na základě výzkumů hodnotí vztah dětí a mladých lidí k přírodě a globálním problémům.

2; 3; 6; 8

48. HAAN, G. VON DE (hrsg): Umweltbewusstsein und Massenmedien. Perspektiven ökologischer Kommunikation. Berlin: 1995, Akademie Verlag,

Sborník příspěvků, které sjednocuje teoretický pohled na problematiku „ekologických diskusí“ – co říkají data – argumenty, jak se chovají žurnalisté a jak mohou napomoci ochraně životního prostředí, role muzeí v „ekologické diskusí“.

1; 3

49. HENDERSON, E. – EN, VAN R.: Sharing the Harvest. A Guide to Community-Supported Agriculture. White River Junction: Chelsea Green Publishing Comp., 1999

Co je CSA, jak začít – jak si vybrat toho správného farmáře, na jaké kritéria dávat pozor, jak CSA zorganizovat z pohledu ekonomického, pojištění, struktura, jak zapojit komunitu, jak nakládat s výpěstky a jak je distribuovat. Několik modelů jako příklad. Obsahuje zdroje a odkazy.

4

50. HUHN, N.- LEMKE, M. (ed.): ÜberLeben ohne Auto. München: Ökom-Verlag, 131

Sborník. Sociologický výzkum lidí, kteří se rozhodli nemít automobil, jejich důvody a motivace. Obsahuje na 60 osobních a rodinných výpovědí o životě bez auta – těžkostech, radostech, tricích a strategiích, jak přežít bez automobilu. Obsahuje adresy a odkazy.

1; 7

51. ISENBERG, W. – SELLMANN, M. (Hg): Konsum als Religion? Über die Wiederverzauberung der Welt. Mönchengladbach: B. Kühlen Verlag, 2000

Svět se stal vědecky vysvětlitelným, ztratil tajemné kouzlo víry. Na druhou stranu si jej člověk znovuznáboženšťuje prostřednictvím konzumního životního stylu: vyznáním víry je mu reklama, hledání ráje nahrazuje turismus, módní mola se stávají oltářem, moderní architektura novým typem chrámu, sbírá relikvie typu sřevíc Marilyn Monroe, liturgický rituál nahrazuje například fotbalový zápas. Sborník úvah na jednotlivé podněty.

1; 7; 10

52. JACOB, J.: *New Pioneers. The Back-to-the-Land Movement and the Search for a Sustainable Future.* Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press, 1997

Kniha o lidech, kteří se rozhodli vzdorovat konzumní kultuře a vrátili se na malé města a venkov. Zabývá se sedmi typy „navrátilců k půdě“ (back-to-the-landers) – chalupáři, romantici, puristé, podnikatelé, důchodci, drobní farmáři, učni. Na základě výzkumů, dotazníků, případových studií autor analyzuje jejich hodnoty, používané technologie, způsob dělby práce v rodině, a také jejich účast na environmentálním hnutí.

1; 7

53. JONES, L.: *Kitchen Gardens of France.* New York: Thames and Hudson, 1997

Historie a současnost kuchyňských francouzských zahrádek doprovázená bohatou fotografickou dokumentací.

4

54. KAHN, P. H.: *The Human Relationship with Nature. Development and Culture.* London, Cambridge: Massachusetts Institute of Technology, 1999
Výzkum o tom, jak člověk rozvíjí své vztahy k přírodě – vybrány různé aspekty: různý geografický prostor (Texas, Brazílie, Portugalsko apod.), věkové skupiny. Úvaha o oceňování přírody a morální důvodech pro její zachování, příspěvek do diskuse o tom, jak kultura ovlivňuje přírodu, zda mají děti přirozený vztah k přirozenému světu (přírodě)? Je člověk vychovatelný ke vztahu k přírodě?

6

55. KALS, E.: *Verantwortliches Umweltverhalten. Umweltschützende Entscheidungen erklären und fördern.* Weinheim: Beltz, Psychologie Verlags Union, 1996

Trvalá udržitelnost pohledem psychologa. Studie, která vysvětluje možné důvody, proč škodíme i chráníme životní prostředí, ale i jaké jsou meze a naděje takových interpretací – metodický pohled na problematiku.

6; 1

56. KELLER, J.: Až na dno blahobytu. Brno: Hnutí Duha, 1993

O blahobytu, který se stává motorem ekologické destrukce světa – jakou roli hraje politika, potřeby, konzum, trh, ekonomický růst v destrukci přírody a decentralizace jako možné východisko.

1; 2; 3; 7

57. KIMBRELL, A.: (ed.): Fatal Harvest: The Tragedy of Industrial Agriculture. Washington: Island Press, 2002

Sborník esejí, které poskytují pohled do zákulisí našeho ekologicky destruktivního zemědělství a podává přesvědčivý argument pro organické zemědělství, které je k přírodě šetrnější a také poskytuje bezpečnější jídlo pro nás. Obsahuje mnoho příkladů, grafů a fotografií.

4

58. KLÍMA, I.: Jak přežít blahobytnost. Brno: Doplněk, 2001

Průvodce společností blahobytnosti popisuje její záporné znaky – pojetí času, kult zábavy, lhostejnost, agresivitu, úpadek jazyka; a hledá její alternativy – ve výchově, rodině, institucích a ekologických hnutích.

1; 7

59. LANE, J.: Timeless Simplicity: Creative Living in a Consumer Society. Darlington: Green Books, 2001

Knih o jednoduchosti – jednoduchost neznamená utrpení, nese s sebou bohatství duchovního života. Jak se vyhnout tlaku konzumního života a věnovat se kreativním projektům, dobrému jídlu. Z hlediska budoucnosti našeho domova – planety Země je změna životního stylu potřebná.

1; 7

60. LANGBEIN, K. – MÜHLBERGER, M. – SKALNIK, CH.: Kursbuch Lebensqualität. Die Umwelt schonen Geld sparen und Angenehm leben. Entscheidungshilfen für den Alltag. Wien: Kiepenheuer und Witsch, 1995.

Praktický návod, jak se chovat šetrněji k životnímu prostředí. Obsahuje data ekologické zátěže, jejíž původci jsou domácnosti, a poměry znečišťování životního prostředí a spotřeby. Kniha nabízí alternativu, změnu v osobním životním stylu a poskytuje průvodce prací prášky, renovacemi, kosmetickými a desinfekčními prostředky, topením, elektronikou, ale také například zahradničením nebo sportem.

7

61. LASH, S. – SZERSZYNSKI, B. – WYNNE, B.(ed.): Risk, Environment and Modernity. Towards a New Ecology. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publication, 1996

Životní prostředí a rizika jsou hlavními problémy dnešní společnosti. Porozumění riziku, ekologii a životnímu prostředí nás povede k hlubšímu pochopení politických snah v oblasti řešení ekologických otázek, úvaha nad tím, jak se mění politické myšlení a debaty o riziku a životním prostředí.

1; 3

62. LATOUCHE, S.: In the wake of the Affluent Society. An Exploration of Post-development. London, New Jersey: Zed Books Ltd., 1993

O základech, důsledcích a možnostech západního modelu života. Rozvoj jako vůdčí idea tohoto modelu znamená pozápádňování světa po ekonomické i kulturní stránce. Na jakých mýtech byl rozvoj vystavěn a proč selhává. Jak se bránit západnímu etnocentrismu a jak hledat nové kvality života místo důrazu na životní standard.

1

63. LIPOVETSKY, G.: Soumrak povinnosti. Praha: Prostor, 1999
Popisuje změny v postojích a morálních hodnotách jako jsou bioetika, charitativní činnost, humanitární akce, ochrana životního prostředí, mravní aspekty politiky a obchodu. Na základě analýzy historie etických postojů charakterizuje proměny toho, co považujeme za ctnosti: ekologické svědomí.
1; 2; 3; 6; 8
64. LIBROVÁ, H.: Pestří a zelení. Kapitoly o dobrovolné skromnosti. Brno: Veronica a Hnutí Duha, 1994
Sociologický výzkum charakterizuje lidi, kteří se rozhodli změnit svůj dosavadní životní způsob, rozhodli se žít skromně, snížit svoji hmotnou spotřebu. Změnu životního postoje autorka předkládá jako naději pro řešení environmentální krize, předkládá ucelenější pohled na některé s vybraných prvků např. nový pohled na jídlo a vaření, automobilismus, turismus apod.
1; 3; 7; 8
65. LIBROVÁ, H.: Vlažní a váhaví. Kapitoly o ekologickém luxusu. Brno: Doplněk, 2003
Kniha volně navazující na Pestré a zelené, seznamuje s úvahou nad životními způsoby a jejich vlivu na ekologické problémy: skromností a luxusem, jednoduchostí a složitostí, časem. Teoretická část je doplněna příklady ekologicky luxusního života a zprávou o pestrých a jejich životě po deseti letech.
1; 3; 7; 8
66. LOVELOCK, J. E.: Homage to Gaia: the Life of an Independent Scientist. Oxford: Oxford University Press, 2000
Autor teorie Gaia James Lovelock se odhodlal pro život podle své koncepce na svém hospodářství v Combe Mill. Půdu na Combe Mill se rozhodl navrátit Gaie – na 2/3 celkové plochy 35 akrů byly obnoveny

původní porosty, 1/3 je ponechána jako louka. Po úspěšném návratu území do původního – divokého stavu založil nadaci Gaia, která se stala vlastníkem Combe Mill, pořádá semináře a iniciuje výzkum na téma Gaia.
4; 6; 8

67. LOVINS, A. B. – LOVINS, L. H. – WEIZSÄKER, E. U. VON: Faktor čtyři: dvojnásobný blahobyt – poloviční spotřeba přírodních zdrojů. Praha: MŽP, 1996

Plán na snížení negativního dopadu lidské činnosti zčtyřnásobením využití produktivity zdrojů, tím snížit spotřebu zdrojů na polovinu. Obsahuje asi 50 příkladů ve výrobě např. superauta, pasivních oken nebo pořádáním videokonferencí namísto cestování.

7

68. LOW, N. – GLEESON, B.- ELANDER, I., LIDSKOG, R. (ED.): Consumer Cities. The Urban Environment in the Global Economy after the Rio Declaration. London, New York: Routledge, 2000

Sborník. Města jsou motory spotřeby na světě a mají největší podíl na znečišťování životního prostředí. Jaké jsou politické nástroje k potlačování jejich vlivu? O možnostech jak dosáhnout ekologické udržitelnosti, Agendě 21, nadnárodní a národní politice na konkrétních případech Německa, Japonska, Číny, Indii, Švédska, Austrálii, Indonésii.

2; 3

69. MACNAGTEN, P. – URRY, J. (eds.): Bodies of Nature. London: Sage Publication, 2001

Sborník o vnímání přírody – čtenáři se představují možnosti, jakým způsobem je možné přírodu vnímat, pociťovat, co nabízí. Dnešní člověk se v přírodě cítí „doma“, do ní uniká – třeba na vrcholky skal, na nudistickou pláž nebo do lesa.

5; 10

70. MACNAGHTEN, P. – URRY, J.(eds.): Contested natures. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1998

Přemýšlení o významu přírody v naší každodennosti, nad její společenskou a kulturní hodnotou – historické a environmentální aspekty. Vztah člověka k přírodě jako prostoru, objektu výzkumné činnosti, apod. Hledání odpovědi na otázku proč je těžké přesvědčit lidi k ochraně životního prostředí a proč je tolik různých strategií k záchraně přírody.

8

71. MAHARAJ, N. – DORREN, G.: The Game of the Rose: The Third World in the Global Flower Trade. Utrecht: International Books, 1995

Kniha o globálním obchodu s květinami a jeho důsledcích. Obsahuje konkrétní případové studie a analýzu situace v Kolombii, Keni, Zimbabwe, Indii a Holandsku.

2

72. MAKOWSKI, H. – BUDERATH, B.: Die Natur dem Menschen untertan. Ökologie im Spiegel der Landschaftsmalerei. München: 1983, Kindler Verlag

Představuje a diskutuje jednotlivé obrazy v malířství : zahrada a park, les, voda a řeka, půda a písek, moře, hory, vize apokalyptické krajiny. Doprovázeno bohatou obrazovou přílohou.

5

73. MCKIBBEN, B.: Hope, Human and Wild: True Stories of Living Lightly on the Earth. Saint Paul: Hungry Mind Press, 1995

Bill McKibben si snaží představit budoucnost odlišnou od dnešní konzumní společnosti, na svých cestách po Jižní Americe, Indii, USA si všímá nadějných příkladů z reálného života.

1; 7

74. MILLER, D.: Home Possessions: Material Culture Behind Closed Doors. Oxford: Berg, 2001

Sborník. Vše co mohou sociologové najít za dveřmi našich domovů. Jak se vyvíjí uspořádání nábytku v norských domácnostech. Jak souvisí sociální aspirace a estetika, neuklizenost v japonských domácnostech. Vztahu k domovu, majetku, nábytku a jeho estetika.

9

75. MILLS, S. Epicurian Simplicity. Washington: Island Press, 2002 - Librová Autorova vlastní cesta za epikurejskou jednoduchostí. Argumenty pro materiální jednoduchost.

1; 5; 6

76. MILSTONE, E. – LANG, T.: The Atlas of Food. Who Eats What, Where and Why. London: Earthcan Publication Ltd., 2003

Slovník nabízející vysvětlení k heslům týkajících se společenských aspektů zemědělství (užitelnost světa), farmaření (městské zemědělství, genetické modifikace, pesticidy), obchodu (transport zvířat, fair trade), spotřeby (fast food, organická produkce), obsahuje tabulky produkce a spotřeby pro celý svět.

4; 7

77. MOORE, T.: The Re-Enchantment of Everyday Life. London, Sydney, Aucland: Hodder and Strougton, 1996, 396 p.

Duše potřebuje okouzlení jako tělo jídlo. Kořeny, příčiny a důsledky nedostatku kreativity a fantazie, které ovlivňují náš způsob oblékání, jídla, zařízení domu, jazyka. Jejich rozvoj může napomoci našemu přežití položením důrazu na krásu, harmonický rodinný život, řemeslo, přírodu a umění.

5; 6; 8

78. NAESS, A.: Ekologie, pospolitost a životní styl. Tulčák: Abies, 1993

Uvedení do myšlení zakladatele hluboké ekologie (deep ecology).
Zamyšlení nad ekologickou krizí, ekofíí a hlubinně ekologickým hnutím.
Podněty pro strategii a taktiku ochránářských hnutí.

5; 8

79. NORBERG-HODGE, H.: Dávné budoucnosti. Brno: Duha, 1996

Helena Norberg – Hodge se ocitla v Ladaku, kde se pokusila čelit prudkým společenským změnám, které způsobovali vykořenění Ladačanů, odvrát od jejich tradičních hodnot a stala se iniciátorkou Projektu Ladak.

1; 6

80. NOORMAN, K. J. – UITERKAMP, T. S.: Green Households? Domestic Consumers, Environment and Sustainability. London: Earthcan Publications, 1998

Metabolismus domácností, dopady různých životních stylů na životní prostředí. Jak vytvořit udržitelnou spotřebu domácností v industrializovaném západním světě – nároky na prostor, energii, přístroje, zařízení, odpad. Ekonomické, demografické, psychologické a kulturní, politické efekty na vliv chodu a metabolismu domácností.

7

81. PAPANEK, V.: The Green Imperative: Ecology and Ethics in Design and Architecture. London: Thames and Hudson, 1995

Jak mohou tradiční typy designu přispívat k poškozování planety a co je zelený design – může být funkční a krásný, využívá nové technologie a respektuje místo. Takové příklady můžeme najít i v historii.

9

82. PLETERSKI, F. – HABINGER, R.: Vom Luxus des Einfachen. Essen, Wohnen, Lebensstil. Wien: Verlag Chistian Brandstätter, 2000

O našem životní stylu, zábava a hra v činnostech všedního dne. Co je to luxus. Luxus může osvobodovat od diktatury konzumního života – např.

prostřednictvím pohádky, kulturních dějin, řemeslné tvorby. Člověk již netrpí hladu, nemá žízeň, není mu zima, není udřen; může se tedy věnovat požitkům, uměleckému ztvárňování své každodennosti.

1; 5; 9

83. PRETTY, J.: *The Living Land*. London: Earthscan, 2001

Dílo věnující se problematice zemědělství a všemu, co s ním souvisí – hodnota jídla, vztah k půdě, využívání přírodních zdrojů, sociální aspekty a politika. Industriální zemědělství dle Prettyho nese vinu za destrukci životního prostředí, venkovské ekonomiky a chudobu, východisko vidí v organickém zemědělství spojeném s obnovou venkovských komunit. Popisuje situaci ve Velké Británii.

2; 3; 4

84. RAJAN, V.: *Rebuilding Communities. Experiences and Experiments in Europe*. Gland: WWF, 1993

Sborník. V jednotlivých příspěvcích diskutovány problémy spojené s rozvojem a oživením místních komunit (rozvojové strategie, důsledky závěrů konference z Ria de Janeiro –1992 – pro místní rozvoj, alternativní způsoby života). Závěrečná část věnována praktickým příkladům z některých evropských zemí.

1; 7

85. RAY, P. H. – ANDERSON, S. R.: *The Cultural Creatives: How 50 Million People are Changing the World*. New York: Three Rivers Press, 2000

Počátečním testem zjistíte, zda se můžete řadit mezi kulturní kreativisty. Představuje hodnotové postoje kulturních kreativistů; jejich postoje k ekologii, globalizaci, ženské otázce. Kulturní kreativisté kladou důraz na altruismus, sebeuvědomění, spiritualitu, mají rádi přírodu a jsou zainteresováni do diskusí o environmentálních problémech, globálních otázkách nebo ženské rovnoprávnosti.

1; 6

86. REUSSWIG, F.: *Lebenstile und Ökologie. Gesellschaftliche Pluralisierung und alltagsökologisches Entwindung unter besonderer Berücksichtigung des Energiebereichs.* Frankfurt/M: Institut für sozial-ökologische Forschung, 1994

Důsledkem západního životního stylu jsou ztráty energie a zdrojů. Zamyšlení nad důsledky a nad možnými alternativami a jejich příklady, životný styl úhlem jednotlivých sociologických typů např. H. Lüdkeho, P. Bourdiera, G. Schulze, M. Weisseho.

1

87. RIESMAN, D.: *Wohlstand wofür?* Frankfurt am Main: Suhrkamp Taschenbuch, 1973

Sociologicko-psychologická studie, jejíž cílem je najít odpověď na to, co nás bude stát blahobyť – úvahy nad konsumem, způsobem hospodaření a obdělávání půdy, prací a volným časem v industriální společnosti.

1; 7

88. RITZER, G.: *McDonaldisace společnosti.* Praha: Academia, 1996

Sociálně kritická práce o vzniku, úspěchu a důsledcích provozu sítě McDonald. McDonald jako symbol amerického racionalismu neznamena jen „rychlé jídlo“, má také dopady na fyzické a psychické zdraví člověka a celé společnosti. Obsahuje odkaz na práce vztahující se k různým aspektům mcdonaldizované společnosti.

7

89. RYAN, J. C. – DURNING, A. T.: *Stuff. The Secret Lives of Everyday Things.* Seattle, Washington: Northwest Environment Watch, 1997

Autor si bere na mušku běžné věci jako je tričko, kniha, káva, boty, hamburger, hranolky nebo noviny; popisuje jejich výrobu, kde se získávají suroviny a jakým způsobem jejich výroba ovlivňuje životní prostředí.

7

90. SEEL,B. - STAHMER, C. (Hg.): Haushaltsproduktion und Umweltbelastung. Ansätze einer Ökobilanzierung für den privaten Haushalt. Frankfurt, New York: Campus Verlag, 1995

Sborník sjednocený tématem „domácnost a znečištění životního prostředí“: metodika analýz, možnost zavedení nástroje ekokontroly soukromých domácností apod.

7

91. SCHOLLIERS, P.: Food, Drink and Identity: Cooking, Eating and Drinkink in Europe Since Middle Ages. Oxford: Berg, 2001

Sborník rozmanitých příspěvků nahlížejících na problematiku hmotné kultury středověku.

1; 7

92. SCHUMACHER, E. F.: Malé je milé. Ekonomie, která by počítala i s člověkem. Brno: Doplněk, 2002

Dílo, které vyšlo poprvé v roce 1973, v době krize ekonomiky, krachů národních měn, nabízí odlišný pohled na růst a pokrok. Člověk pohlcen ekonomickými a politickými systémy ztratil luxus jednat neekonomicky – není schopen vyprodukovat stěžejní luxusní produkty jako zdraví, krása, stabilita.

2

93. SCHWARZ, D. – SCHWARZ, W.: Living Lightly. Travels in Post-consumer Society. Chalbury, Jon Carperter Publishing, 1998

Knih o lidech, kteří se rozhodli změnit svůj životní styl a důraz položili na komunitní život, spirituální stránku života, nízkou spotřebu. Příklady nás zavedou do eco-vesnic, představí cohousing (život ve vlastním domě, ale sdílení některých základních zařízení), místní a alternativní školství, permakulturní hospodářství, CSA (Community supported agriculture – zemědělství podporované komunitou) i například LETS (místní měna).

1; 2; 3; 7

94. SELINCOURT, K. DE: Local Harvest. Delicious Ways to Save the Planet. London: Lawrence and Wishart, 1997

Kniha o lokálně produkovaném a konzumovaném jídle. Odpovědná produkce jídla, jaké výhody přináší – zdravotní i životnímu prostředí, ekonomické. Kontrast s produkcí supermarketů, kultura supermarketů – zcestovalé a mumifikované jídlo. Příloha: Jak nakupovat jídlo lokálně.

4

95. SIEGLE, L.: Green Living in Urban Jungle. Dartington: Green Books, 2001

Průvodce ekologicky příznivým chováním pro úplné začátečníky. Jak snížit vlastní ekologickou stopu, ale i jak se vyhnout šílenství po biopotravinách, jak si vytvořit malou zahrádku, jak si zařídit dům. Obsahuje malý slovníček termínů, průvodce ekologickým značením a užitečný adresář.

7

96. SNYDER, G.: Místo v prostoru. Praha: Mat'a a Dharmagaia, 2002

Soubor esejů nad etikou a estetikou v intencích staré buddhistické zásady „působit, co nejmenší zlo“, hledání úcty ke všemu stvoření a cesty k divočině. Eseje psané metaforickým jazykem často nabízí možnosti praktického řešení problémů.

8

97. SPENCER, C.: The Heretic's Feast: A History of Vegetarism. Hannover/London: University Press Of New England, 1995

Uvádí do myšlenkových systémů, představuje postoje k vegetariánství v jednotlivých kulturách a úvahách jednotlivců, které oceňují vegetariánství – Pytágoorejci, Indie, Platon a Aristoteles, ranné křesťanství, gnostici a manichejci, bogomilové a pravoslavná církev, renesance,

Dandys, Gandhi, G. B. Shaw, Hitler, současnost.

4; 7

98. STEFFEN, D.: Welche Dinge braucht der Mensch? Frankfurt am Main: Anabas Verlag, 1996

Doprovodný sborník k výstavě „Jaké věci užívá člověk?“ Jednotlivé panely vypráví o smyslech a významech věcí, spotřeby, ukazují obraz života a hospodářství člověka na Zemi. Na pozadí panelů je položena otázka „Které věci člověk opravdu potřebuje?“, ta je i předmětem diskusního sborníku.

6; 7

99. TANSLEY, G. – WORSLEY, T.: The Food System. A Guide. London: Earthscan Publication Ltd, 1990

Jak, proč a co jíme - jídlo jako potřeba pro naše biologické přežití i jako součást ekonomického systému. Jaký je proces výroby od počátku až po moment, kdy se nám jídlo dostane na talíř? Aspekty biologické, sociálněkulturní, vliv vědy, technologie, jídlo jako součást politického a ekonomického systému, proces produkce jídla a jeho ekologická udržitelnost.

4; 7

100. TRAINER, T.: The Conserver Society. Alternatives for Sustainability. London, New Jersey: Zed Books, 1995

Hledání odpovědí na otázky týkající se udržitelného života, společnosti. Jaký způsob života je udržitelný? Požadované změny k udržitelnosti. Diskutuje jídlo a zemědělství, bydlení, spotřebu vody a odpady, zdůrazňuje změny ve způsobu života – „srdcové změny“ – jak v bydlení, spotřebě energie, osobních potřebách, tak v širší dimenzi – mír a bezpečnost, vláda, vzdělání, komunita. Příklady a výzvy.

1; 4; 7; 9

101. UNDERHILL, P.: Warum kaufen wir? Die Psychologie des Konsums München: Econ Verlag, 2000, 269
Autor - americký antropolog na příkladě z amerického prostředí analyzuje „Homo Consumens“. Všímá si psychologie, techniky a zvyků lidí při nakupování. Neopomíná demografický aspekt – rozlišení dle věku a pohlaví, dynamiku nakupování, vlivy reklamy, prostředí, historický aspekt.
7
102. URRY, J.: The Tourist Gaze. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, 1997
Volný čas a cestování v současné společnosti. Jak a proč lidé na nějakou dobu opouštějí místo, kde žijí a pracují a pro své potěšení se vyrážejí za hranice všedních dnů prostřednictvím konzumu zboží a služeb. Cestování ze zorného úhlu různých kultur, sociálních skupin, historická dimenze cestování. Pohled do zákulisí masového turismu – jak se mění, co jej ovlivňuje, jaké jsou jeho formy.
10
103. WAGNER, S. A.: Understanding Green Consumer Behaviour. A Qualitative Cognitive Approach. London: Routledge, 1997
Kniha o spotřebě výrobků šetrných k životnímu prostředí. Zelený spotřebitel z pohledu kognitivní psychologie a antropologie. Kdo je, jak žije a jaké jsou jeho možnosti.
7
104. WEBER, V. – KALS, E. (HRSG.) Umweltgerechtes Handeln. Barrieren und Brücken. Berlin, Heidelberg, New York: Springer-Verlag, 1999
Sborník, který se pokouší interdisciplinární diskusí nalézt odpověď na otázku, co je příčinou toho, že většina lokálních i globálních environmentálních problémů není vyřešena. Představuje potenciální

bariéry na cestě za jejich vyřešením v kontextu sociologickém, právním, etickém či z psychologické perspektivy.

1; 6

ČASOPISY

RESURGENCE

105. AMSTRONG, H.: A Man of the Soil. Resurgence 1995, 169: 24 – 25

Robert Hart založil lesopark, v němž pěstuje stromy mnoho druhů – exotické i domácí, do něj integroval pěstování bylin, obilí a zeleniny pro vlastní potřebu. Svůj životní styl uzpůsobil zahradničení – opustil Londýn a přestěhoval se do Norfolkku, minimalizoval své potřeby a většinu dne tráví v lesoparku nebo se věnuje svým hostům.

8

106. BANCROFT, A.: Alternative America. Resurgence 157, 1993: 30-33

Popis životního způsobu skupiny amerických Amišovců a domorodců žijících v pueblech - jejich postojů k technice, práci, půdě. Stručné seznámení s projektem New Naropa Institute (Environmentální studijní program).

1; 6

107. CECILIA, F.: Brymore School: Rooted in the Soil. Resurgence 1991, 148: 18 - 19

Základem školní výuky v britském městečku Somerset je zemědělství a zahradnictví. Děti se učí prostřednictvím vlastní praxe: Škola vlastní 35 akrů půdy, na kterém pěstuje brambory a zeleninu, malý ovocný sad, chová asi 80 prasat a nějaký skot. Výpěstky jsou určeny k prodeji, škola hospodaří samostatně, jen s malým ziskem. Žáci se zapojují do debat ohledně možných způsobů hospodaření, vegetariánství, většina z nich dále studuje školy s environmentálním zaměřením.

4; 6

108. CHRISTENSEN, K.: Don't Call Me Green Consumer. Resurgence 1991, 145: 4 –7

Autorka rozvíjí kritiku myšlenky, že zachráníme planetu nakupováním ekologických produktů. Úvaha nejen nad průvodci zeleným konzumentstvím, ale také vedlejšími aspekty zeleného konzumu.

7

109. CRITCHLOW, K.: Wholesome Cities. Resurgence 1995, 170: 20 – 23

Rozhovor s architektem Keith Critchlowem o tom, jak navrhovat města respektující a povzbuzující komunitní život ve městě.

9

110. DAY, CH.: Ecological Architecture. Resurgence 1994, 162: 6-8

Termínu „ekologická architektura“ je uchopován v mnoha konotacích. V sedmdesátých letech byl užíván v souvislosti s úsporným nakládáním s energiemi a využíváním alternativních zdrojů, v devadesátých letech se ve vazbě na klimatické změny rozšířil např. na nepoužívání dřeva vytěženém v tropických pralesech. V současnosti význam sousloví zahrnuje aspekty životního stylu, spirituality, potřeby duševní harmonie a zdraví.

9

111. DAVIDSON, J.: The Birmingham Farm. Resurgence 1992, 157: 38 – 39

Organizace Ashram Acres působící ve městě Birmingham se začal starat o zpustlou a zničenou půdu na území města. Po její obnově na ní pěstuje zeleninu, ovoce, obilí, buduje a stará se o parky, chová husy, králíky, kuřata. Ashram Acres nemá placené zaměstnance, zájemci o produkci platí týdenní členské poplatky, které jim umožní chodit zahradničit a poté si odnést zeleninu, kterou potřebují. Jejich sousedé si můžou přebytek nakoupit v obchodě, který centrum také provozuje.

1; 2; 4; 7

112. EVANS, I.: Made in Mud. Resurgence 182, 1997: 46-47

Ianto Evans se věnuje propagaci a technice výstavby domů z nepálené hlíny s příměsí slámy, vytápěných především sluneční energií. Své zkušenosti načerpal při svých pobytech v Nepálu, Africe, Latinské Americe. Tento způsob výstavby domů považuje za ekologicky udržitelný (záchrana lesů) a z estetického hlediska za okouzlující.

9

113. EVANS, R.: Happy Pear Project. Resurgence 192, 1999: 50

Obyvatelé vesnice Hartland (UK) se po uzavření místního obchůdku se zeleninou a ovocem rozhodli společnými silami obchod obnovit. Seznámili se projekty podporující ekologické zemědělství a lokální ekonomiky. Jejich vlastní projekt zahrnul i podporu zanikající místní školy. Provoz školní budovy byl „ekologizován“ a bylo v ní umístěno informační centrum pro zdravou výživu.

1; 2; 4; 6

114. GIRARDET, H.: Good Enough Cities. Resurgence 203, 2000: 55

Recenze na knihu: RUDLIN, D., FALK, N. Building the 21st-Century Home: The Sustainable Urban Neighbourhood (1999). Ekologicky příznivá forma bydlení, praktické zkušenosti autora s vytvářením příjemného městského životního prostředí a jeho regenerací. Požadavek obnovení sociálních, kulturních a uměleckých vazeb.

9

115. KALAKOWSKI, L.: General Theory of Not-Gardening. Resurgence 1991, 145: 37

Představuje důvody proč nezahradničit z pohledu marxistické teorie, psychoanalýzy, existencialismu, strukturalismu a analytické filozofii.

4

116. KUMAR, S.: Land Sustains Life: The Duke of Wesminster. Resurgence 182, 1997: 4-8
Rozhovor s Wesminsterským vévodou o hospodaření na jeho pozemcích (12 akrů), ekologickém zemědělství, životním prostředí a způsobu života.
4
117. LANE, J.: A Cell of Good Living . Resurgence 151, 1992: 38-39
Organizace Sharplam Trust byla založena v roce 1984 s cílem obnovit venkovské sídlo Sharplam House postavené v Palladianském stylu v roce 1970. 100 akrů půdy patřící k panství začala organizace využívat k ekologické formě zemědělského hospodaření – na části pozemku byly založeny také vinohrady, kus půdy byl využit k obnově divočiny. V restaurovaném domě vzniklo centrum, jehož zakladatelé inspirováni buddhistickou tradicí zamýšlejí učinit z centra místo diskuse a využívají prostory sídla k pořádání seminářů a konferencí, umožňují zájemcům možnost práce na půdě, meditace a zkušeni komunitního života.
Adresa: The Administrator, The Sharplan Trust, Sharplan House, Ashprington, Totnes, Devon TQ9 7UT
1; 4; 6; 9
118. LANG, P.: House of Straw. Resurgence 192, 1999: 51
Jim Wallis se rozhodl řešit tísnivou bytovou situaci výstavbou domu, který by byl funkční, krásný, udržitelný, levný. Vybral si k tomu materiál místně lehce dostupný - slámu. Při stavbě použil obstarlé okna a dveře, recyklované dřevo na pilíře stavby. Střecha skýtá místo pro kompost, v němž pěstuje květiny a jahody. Dům využívá také pro pořádání letních kempů s environmentální tematikou.
6; 9
119. LAZAR, B.: Sue Whall's Garden. Resurgence 1992, 161: 40 – 41

Aromaterapeutka Sue popisuje svoji zahrádku, kterou založila na zděděné parcele ve městě Londýně, jednu stranu zahrádky lemují vrakoviště aut a druhou vlakový tunel a nádraží West Norwood Station.

4

120. LOVELOCK, J. E.: Planetary Medicine. Resurgence 1991, 48: 38 – 44

James Lovelock rozvíjí důsledky teorie Gaia pro život na planetě Zemi z pohledu environmentálního a zeleného myšlení. Na ukázkou předkládá fotografie krajiny harmonizující s Gaiou a krajiny, v níž je člověk vůči Gaie v dominantním postavení.

8

121. LOVINS, A.: Technology and Lifestyle. Resurgence 190, 1998: 22-25

Rozhovor s A. Lovins, který reaguje na vydání knihy Faktor 4, vyjasňuje některé hlavní body knihy - oceňování přírodního bohatství, problematiku světového obchodu, ztrátu divočiny, možný podíl společnosti na řešení environmentální krize - důraz na komunitu, domov.

1

122. MATRE, VAN S.: Earth Education. Resurgence 1993, 156: 23 – 25

Interview s autorem knihy Earth Education: A New Beginning o environmentální výchově. Steve van Matre rozvinul program s názvem Sunship Earth, který seznamuje zájemce se základními ekologickými procesy, na nichž záleží všechen život na Zemi. Prostřednictvím promítání se posluchači stávají účastníky života kosmu.

Adresa: The Institute for Earth Education, Cedar Cove, Grenville, WV 24945, USA

6

123. MORTON, J.: A Sustainable Lifestyle. Resurgence 190 (1998): 42-43

Rodina Mortonová (9 členů, z toho 7 dětí) popisují svůj život na Scilly Isles (8 akrů půdy). Rodina zvolila životní způsob, jehož hlavním kritériem je: nebýt destruktivní k životnímu prostředí. Velký důraz klade na tradiční cestu produkce potravin, obnovitelné zdroje energie, na rodinný a komunitní život a školu jako jeho centrum. Inspiraci hledají u Johna Seymoura a Williama Cobbeta.

1

124. MOORE, A.: South Molton Recycle! Resurgence 1991, 146: 44 – 45

Malé městečko v severním Devonu vyvinulo strategii recyklace šité na míru venkovskému prostředí.

7

125. NEALE, G.: Questioning Tourism. Resurgence 1998, No. 189: 52 - 53

Zamyšlení nad ekoturismem, jehož výsledkem je nová zátěž životního prostředí. Domov a tradiční způsoby života lidí jsou v něm změněny na zaměstnání a farmáři se stávají „čišníci, roznášející přírodní zdroje.“ Rekreace přináší znečištění, ekoturismus není řešením, jestli ano – je těžké ho v jeho podobě najít.

10

126. NORLANO, B.: Children of Ruskin Mill. Resurgence 1998, No. 189: 26-27

Projekt rehabilitace místa v Gloucestershire (Nailsworth) založením Ruskin Mill Further Education Centre pro umístění a vzdělávání problematických dětí. Vzdělávací centrum je organizováno jako malá vesnice, ve které žije asi 60 studentů a 85 zaměstnanců. Způsob výchovy a vzdělávání dětí nachází inspiraci v Rudolfu Steinerovi.

6

127. REGISTER, R.: From Cities to Ecocities. Resurgence 1994, 167: 14-18

Richard Register představuje svou vizi, jak vytvořit město žijící v harmonii s přírodou a jak sestavit strategii městského prostředí založeného na recyklaci, obnově a udržitelnosti.

1; 2; 3; 7; 9

128. RICHARDSON, B.: Vernacular Architecture: Building Like Gardening. Resurgence 1994, 162: 11-12

Brian Richardson popisuje své zkušenosti a důvody, proč si stavět dům sami, jak využít tradičních zkušeností a jak s architekturou souvisí zahrada. Kontakt: The Walter Segal Self-build Trust, 57 Chalton Street, London NW1 1HU.

4; 9

129. ROCK, A.: Growing Communities. Resurgence 201, 2000: 65-66

Julie Brown (členka Friends of the Earth, Social Ecology Network) realizovala projekt na podporu městského zemědělství v severní části Londýna. Založila zahradu na pěstování zeleniny. Z úrody vytváří balíčky obsahující po 8 druhích zeleniny. Ty posléze za pomoci dobrovolníků rozváží na kole až k zákazníkům. Zhruba 10% produkce je placeno měnou LETS. Zahrada je rovněž využívána k výuce dětí.

4; 6

130. SATTERTHWAITHE, D.: Sustainable Cities. Resurgence 1994, 167: 20 – 22

Velká města se stávají pouhými parazity venkova využívající je jako výrobní základny. Z hlediska udržitelnosti mají ale i spoustu výhod: například vysoká hustota obyvatel snižuje náklady a potřeby domácnosti, znamená spoustu možností ve vzdělávání a kvalitní zdravotní služby. Pokud mají dobrý plán udržitelného rozvoje mají další možnosti v realizaci recyklace, redukci spotřeby energií atp.

1; 2; 7

131. SCOTT, R.: Creative Conservation. *Resurgence* 194 (1999): 29-30
Projekt pod grantem National Wildflower Centre se stal možnou cestou, jak přivést zeleň a kousek divoké přírody na předměstí v Liverpoolu.
8
132. SHEARER, A.: Where on Earth is Travel Going? *Resurgence* 1992, 157: 18 – 19
Alistair Shearer, majitelka cestovní kanceláře Trishula Travel, která je zaměřena na poznání kulturní a spirituální podstaty místa, se zamýšlí nad současným turismem.
Adresa: Trishula Travel, 10/4 West Cromwell Road, London SW5 9QJ
10
133. WALLJASPER, J.: New Hope For Cities. *Resurgence* 1994, 167: 23
Německé město Copenhagen naplánovalo a realizovalo plán obnovy města: obnovilo parky, opravilo historické budovy, postavilo unikátní systém pěších a cyklistických zón, dětských hřišť, velkou pozornost věnovalo možnosti setkávání se – kaváren, uměleckých klubů, kluby pro seniory, založilo místní noviny, obnovilo místní festivaly.
1
134. TOMKINS, D.: In the Lap of the Andes. *Resurgence*, 1997, No. 185: 38-41
Doug a Kris Tomkinsovi počátkem 90tých let zakoupili půdu v Chile a dali tak základ největší soukromé iniciativě v oblasti chráněných území v Chile, možná na světě. Se svou rozlohou asi 760 000 akrů se území stalo součástí National Park System. Manželé Tomkinsovi se věnují horolezecké škole, kterou založili, točí přírodovědné filmy a poskytují granty na ochranu biodiverzity.
8

135. KOZIELL, S. P.: Learning from the Land.. Resurgence 202, 2000:
28 – 29
Matt Dunwell nabízí na své farmě v Gloucestershire kurzy v permakulturním hospodaření – co jej k tomu vede a jak vypadá jeho hospodářství. Kontakt: Ragman's Lane Farm, Lower Lydbrook, Gloucs. GL17 9PA; tel.: O1594860244; www.ragmans.co.uk
4, 6
136. It is a Gift to Be Simple. Resurgence 203, 2000
Monotematické číslo zaměřené na problematiku jednoduchosti. Široké spektrum příspěvků se pohybuje od příkladů z historie a jednotlivých kultur – řecké, japonské wabi-sabi, beduinských nomádů přes potřebu jednoduchosti ve vztahu k vyčerpání přírody až po produkci potravin.
1; 2; 3; 4; 5; 6; 7
137. Permaculture in Hong Kong. Resurgence 1991, 146: 17
Tony Herdenson žije na ostrově Loutan v Hong Kongu. Na svém pozemku provozuje permakulturní hospodaření – tímto způsobem v městském prostředí pěstuje banany a papayu, chová kuřata a husy.
4
138. Schumacher College. Resurgence 1991, 148: 34 –36
Typický den v Schumacher Colledge popisuje jeden z účastníků.
Adresa pro další informace: Brian Nicholson, Schumacher College, Darlington, Totness, Devon TQ9 6EA
6
139. Prince of Wales: Culture and Agriculture. Resurgence 1991, 147:
18 – 21

O hospodaření prince z Walesu Charlese a proč považuje za důležitý přechod z industriálního na organické farmaření z pohledu etického i jako východisko z krize britského zemědělství.

4

THE ECOLOGIST

140. ANG, T. – RAVEN, H.: From Market to Hypermarket: Food Retailing in Britain. *The Ecologist* 24 (1994), 4: 124 – 129

Během uplynulých 30ti let řetězce supermarketů zcela získaly kontrolu nad distribucí potravin ve Velké Británii – ony rozhodují kde, jak a co se bude pěstovat. Obchod a nakupování se stalo zcela závislým na automobilovém průmyslu.

1; 2; 4

141. APFEL-MARGLIN, F.: Counter Development in Andes. *The Ecologist* 27 (1997), 6: 221 – 224

Skupina spisovatelů a aktivistů žijících v Peruánských Andách založila organizaci na výzkum tradičního životního stylu a vidění světa s cílem je Andanům znovu připomenout – a to prostřednictvím svých literárních děl. Důraz klade především na vysoce ritualizované zemědělské praktiky, které nejenom umožňují produkci potravin, ale také zachování životního prostředí, zdraví a přílnutí ke své komunitě.

1; 4; 5, 8

142. BOWERS, CH.: Europe's Motorways. The Drive for Mobility. *The Ecologist* 23 (1993), 4: 125 – 130

Evropská komise plánuje financovat vybudování dalších 12 000 km dálnic po celé Evropě. Environmentalisté varují, že důsledek bude zcela odlišný

od záměru: zvýší se doprava a zácpy. Obsahuje statistiky, přehled plánovaných výstaveb po celé Evropě charakteristiku organizací zabývajících se výstavbami silnic a dálnic.

10

143. BOYLE, D.: Do – It – Yourself Money and the New Alchemist. *The Ecologist* 31 (2001), 2: 26-29

Představuje svět místních měn, historii, jejich úspěchy a neúspěchy, odkazy na internetové stránky : francouzské hnutí SEL (Societe d'Echanges Local), Barataria, Hours, LETS, Timebank, Timedollar, Tlaloc, Woman Share aj.

2

144. BOX, D.: Farmer's Markets. (Can They stop the Supermarkets?). *The Ecologist* 33 (2003), 5: 54

V roce 1997 vznikl ve Velké Británii první farmářský trh, aby čelil dovozovému zboží a umožnil místním farmářům prodat své výtěžky, dnes je jich 420 – jaké jsou jejich výhody a politika.

Kontakt: South Vaults, Green Park Station, Green Park Road, Bath, BA 1 1 JB; nafm@farmersmarkets.net; www.farmersmarkets.net
2; 4; 7

145. CLUNIES-ROSS, T.: Mangolds, Manure and Mixtures: The Importance of Crop Diversity on British Farms. *The Ecologist*, 1995 (24), No. 5: 181-187

Organické zemědělství s sebou nemá nést jen odklon od užívání chemických prostředků, ale také návrat k větší diverzitě pěstovaných plodin. Podle autorky jejímu dosažení brání současná britská legislativa a marketing, navrhuje reformu a návrat rozhodovacích pravomocí k lokálním komunitám.

1; 3; 4; 8

146. CLUNIES-ROSS, T.: Urban Renewal in Denmark. Fighting for Control. *The Ecologist*, 1994 (24), No. 3

Městská část v Copenhagenu vypracovala a realizovala projekt na revitalizaci své části zahrnující snížení spotřeby vody a energií, větší využívání obnovitelných zdrojů, recyklaci odpadu, integraci rostlin a živočichů do města, vybudování městské permakulturní farmy, určené k rekreačním a vzdělávacím účelům. Na základě svých zkušeností město vyprojektovalo plán na vybudování výchovného a poradenského centra.

1; 6; 7

147. GOLDSMITH, E.: Learnig To Live With Nature: The Lessons of Traditional Irrigation. *The Ecologist* 28 (1998), 3: 162 – 170

Moderní zavlažovací systémy způsobily v tropických oblastech problémy jak ekologické, tak ekonomické a sociální. Jejich nahrazení tradičním a po staletí vyzkoušeným zavlažováním nejenže dokáže uspokojit požadavky zemědělství, ale také plnit sociální a ekologické požadavky.

148. GOLDSMITH, Z.: Back to the Future in Rajasthan. *The Ecologist* 28 (1998), 4: 222 –227

Vesnice Rajasthan v Indii zbídačena ekonomickým rozvojem – jak sociálně, ekologicky, tak kulturně. Rozhodla se však vzít osud do svých rukou – program revitalizace zahrnul obnovu místního lesa, stabilizaci a obnovu pokleslé hladiny podzemní vody v regionu, vesnice navázala na komunitní život a tradice a vrátila se k lokální ekonomii a tradičním technologiím.

1; 2; 3

149. GRAYDON, N.: Seeds of Hope. *The Ecologist* 33 (2003), 10: 27 – 32

Reportáž z Ladaku a pokrocích ladackého projektu, Ladačané byli pozváni na „reality tours“ do Velké Británie, aby viděli na vlastní oči život na

západu, své zkušenosti prodiskutovali na vlnách místního rádia.

1; 6; 10

150. HÄUSLER, S.: Community Forestry: A Critical Assessment. The Case of Nepal. *The Ecologist*, 1993 (23), pp. 84-90

Většina západních rozvojových koncepcí (WB, FAO, UNDP) podporující znovuzalesňování v Nepálu redukuje na problematiku environmetální degradace krajiny Nepálu na technický problém a zabývá se jí z politických důvodů. Autor navrhuje odlišný koncept: „Koncept lesa pro lidi“, spočívající v předání odpovědnosti lokálním komunitám v Nepálu, nabídce vzdělávání místních obyvatel, a především farmářů k odpovědnému využívání lesních zdrojů a nové politice lesního hospodaření prostřednictvím kategorizace lesů.

1; 8

7

151. HIRSCH, P.: The State in the Village: The Case of Ban Mai. *The Ecologist* 23 (1993), 6: 205 – 211

Vesnice Ban Mai v Thajsku bývala izolovaná od ostatního světa, její kontakt s vládou a zájem na globálním trhu byl minimální. Centralizací se ekonomická a společenská situace ve vesnici zcela změnila: Těsné spojení se státem sehrálo klíčovou roli v odlesňování v okolí vesnice, farmáři se stali závislími na státních dotacích a došlo k dalšímu poškozování životního prostředí.

1; 2; 3

152. GARNETT, T.: Farming the Cities. *The Ecologist* 26 (1996), 6: 299-307

Většina obyvatel zeměkoule žije ve městech, na jižní polokouli řeší chudobu ve městech a další s tím spojené sociální problémy pěstováním ovoce a zeleniny přímo na území města a jeho přilehlých zónách. Autorka vznáší argumenty, že i na zdánlivě bohaté severní zeměkouli by produkce zeleniny a ovoce ve městech pomohlo vyřešit některé problémy jako regenerace komunit, problémy zdravotní aj.

4; 2

153. KUMAR, S.: Bread of Sorrow. *The Ecologist* 31 (2001), 3: 31

Chléb se stal obchodním artiklem, do většiny obchodů se dováží z daleka. Chléb a jeho chuť bývaly místní specialitou, chléb odrážel kulturní diverzitu. Dnes ve Velké Británii existuje oproti 86% chlebu, který se vyrábí v tovární velkovýrobě, pouze 4% lokálních pekáren.

4; 5; 7

154. MCCORMACK, G.: Village versus State. *The Ecologist* 27 (1997), 6: 225 – 228

Vesnice Kito v Japonsku se postavila státním úřadům, které plánovaly nad ní postavit přehradu a tím ji zlikvidovat. Vesnice úspěšně převzala kontrolu nad svou politikou, ekonomikou a životním prostředím, které zachránila. Stala se vzorem pro další ekonomickou a politickou decentralizaci v Japonsku.

3; 4

155. OUTERBRIDGE, T.: The Big Backyard: Composting Strategies in New York City. *The Ecologist* 24 (1994), 3: 106 –109

Schéma demonstrující množství organického odpadu vyprodukovaného ve městě New York, který by mohl být dále zužitkován na kompost. Uvedeny možnosti, jak kompostování zorganizovat a zajistit.

7

156. PRUIKSMA, T. H.: Stranger at Home. *The Ecologist* 28 (1998), 6: 343 – 348

Zamyšlení nad dramatem Arthura Millera *Smrt obchodního cestujícího*. Autor hledá paralelu mezi životem rodiny, která se zničí honbou za americkým snem a životem dnešních Američanů v souvislosti s dnešní sociální a ekologickou krizí.

157. PIETILÄ, H.: The Villages in Finland Refuse to Die. *The Ecologist*, 1997 (27), 5: 178-181

Popisuje historii a současnost asi 25tiletého hnutí (od roku 1970) za obnovu a život finských vesnic (ochranu kulturní identity, nezávislost na globální ekonomice, obnově tradičních řemesel a zemědělství).

5; 4

158. SALE, K.: There's No Place Like Home. *The Ecologist* 31 (2001), 2: 40 – 43

Autor teorie bioregionalismu si odpovídá na otázku, zda jeho teorie může pomoci řešit environmentální krizi a jak taková řešení mohou vypadat v praxi – na příkladu USA.

1; 2

159. STAFFORD, T.: Green Maps. *The Ecologist* 33 (2003), 6: 18 – 19

Mapy podávají velmi subjektivní obraz světa, většina existujících map ukazuje silnice a budovy, kde se rychle najít, kde zaparkovat a kde koupit benzín. Pokud se na svět podíváme „zelenýma očima“ sestavíme jinou mapu – nalezneme na ní třeba cyklostezky, procházky parkem, památné stromy a procházky městem, odkud je nejlépe vidět noční obloha a odkud západ slunce, kde najdeme recyklační kontejnery a vegetariánské restaurace, farmářské a místní trhy, obchody s bio a Fair-Trade výrobky. Autorská práva na ikony na systém zelených map vlastní společnost Modern World Design. Autor reaguje na knihu Dennise Wooda: *The Power of Maps*.

www.greenmaps.com

10

160. WALKER, P. – GOLDSMITH, E.: A Currency for Every Community. *The Ecologist* 28 (1998), 4: 216 – 221

K vystříhání se chaosu a kolapsu globální ekonomie bude nutné obnovit či vybudovat ekonomii lokální založenou na spolupráci a solidaritě – takové požadavky může splňovat LETS nebo Time Dollar.

2

161. WARWICK, H.: Cuba's Organic Revolution. *The Ecologist* 29 (1999), 8: 457 – 460

Embargo uvalené Spojenými státy americkými na Kubu a kolaps obchodních styků se Sovětským svazem znamenaly pro ostrov zastavení dodávek a těžkou dostupnost chemikálií a strojů umožňující provozovat intenzivní, industriální zemědělství. Ostrov začal hospodařit organickým způsobem, na ostrově proběhla decentralizace zemědělství a vznikly malé farmy, ostrov se stal samozásobitelným. Bojkot dovozu ropy způsobil také, že ostrované začali využívat jiné dopravní prostředky než automobil, především bicykl.

1; 2; 3

162. WATTS, M. J.: Living Under Contract: The Social Impact of Contract Farming in West Africa. *The Ecologist* 1994 (24), No. 4, pp. 130-134

Smluvní zemědělství pod direkcí International Food Policy Institute v západní Africe určuje zeměm co, jak a v jakém množství mají pěstovat bez ohledu na vlastnictví půdy a zemědělce. Autor popisuje dopady na základě pozorování v sedmi vesnicích.

2; 3; 4

163. Alternative Communities. *The Ecologist* 32 (2002), 1: 36 – 50

Několik autorů se zamýšlí nad tématem alternativní komunity, stylem jejich života a jejich hodnotami – proč je důležité je zachovat, proč existují

ecovesničky a jaké jsou jejich těžkosti, jaké úspěchy. Obsahuje příklady a kontakty.

1

Slow Food. A Movement to Save the World. Special Report. The Ecologist 2004, 3: 40 – 53

Speciální příloha představuje hnutí tzv. „pomalého jídla – Slow Food“.

Jednotlivé příspěvky charakterizují hnutí, jaké jsou výhody „pomalého jídla“ a v neposlední řadě také vítěze prvního ročníku o cenu „Slow Food.“

2; 4; 7

POLITISCHE ÖKOLOGIE

164. Lebenskunst. Auf den Spuren einer Ästhetik der Nachhaltigkeit.

Politische Ökologie, 69, 2001

Monotematické číslo o vztahu umění a ekologie. Co znamená estetika města a krajinného plánování, jaké jsou možnosti eco-designu, jeho estetická a psychologická dimenze.

165. Wege aus der Wachstumsfalle. Perspektiven für eine

zukunftsfähige Wirtschafts- und Lebensweise. Politische Ökologie 11, 1997

Monotematické číslo věnující se růstu a udržitelnosti – jaké jsou naděje a jaké hrozby, kulturní kořeny růstu a jakou roli zastává růst v našem životním stylu, žít ve stylu „po nás potopa“. Růst a magie peněz, produkce.

2; 3

166. Zeit – Frass. Zur Ökologie der Zeit in Landwirtschaft und Ernährung.

Politische Ökologie, 8, 1995

Monotematické číslo o čase. Co je časem přírody, časem kultury, časem půdy, rostlin, zvířat, člověka? Jak žít v souladu s rytmem přírody?
Iniciativy, projekty a bibliografie na téma Čas.

1; 8

167. Zukunftsangabe Umweltbildung. Auf der Suche nach neuen Perspektiven. Politische Ökologie, 51, 1997

Monotematické číslo s námětem ekologie a politika. Diskuse o ekologické daňové reformě, politice energetické, změna klimatu a mezinárodní smlouvy, jak je na tom Agenda 21. Příklady projektů a iniciativ.

1; 3

ENVIRONMENTAL ETHICS

168. SPASH, C. L.: Economics, Ethics, and Long-Term Environmental Damage. Environmental Ethics. 1993, vol. 15, no. 2: 117 – 133

Ani ekonomika ani environmentální etika nemá nástroje, jak vyřešit vztah k dlouhodobě vznikajícím environmentálním destrukcím. Standartní ekonomický postoj z morálního hlediska hovoří pouze o odpovědnosti k budoucím generacím. Potenciální kompenzace škod a vlatní kompenzace škod a jaké má opodstatnění v etice.

2; 8

169. CARAFO, P.: Thoreau, Leopold, and Carson: Toward an Environmental Virtue Ethics. Environmental Ethics, 2001, vol. 23, No 1: 3-19

Příkladné životy tří autorů, kteří přinesli mnoho do environmentální etiky a vědy. Jejich životy jsou silným argumentem proč chránit přírodu.

8

